

UVODNO PREDAVANJE
U XXVIII. AKADEMSKU GODINU
2019./2020.

HRVATSKIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
I
INAUGURACIJA
STUDIJA DEMOGRAFIJE I
HRVATSKOGA ISELJENIŠTVA

30. rujna 2019. u 10 sati

Pozdravna riječ pročelnika Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

izv. prof. dr. sc. Mario Grčević
uredprocelnika@hrstud.hr

**Pozdravna riječ
povjerenika za nastavu i studente
Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu**

doc. dr. sc. Dario Vučenović
dvucenovi@hrstud.hr

Predavanje

„Suvremeni hrvatski izazovi“

doc. dr. sc. Stjepan Šterc
ssterc@hrstud.hr

SUVREMENI HRVATSKI IZAZOVI

Stjepan Šterc

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, 30.9.2019.

Želim

Želim ponovo osjetiti idealizam i zanos kao kad smo počinjali. Koji donosi smisao svakodnevnici. Želim vidjeti mladost kako se smije. Želim osjetiti slobodu i širinu prostora u kojem ne primjećujete kako vrijeme prolazi. Želim gledati plavo nebo i more. I želim to i drugima.

(S. Š., Meridijani 188, 2015.)

- **Demografski nestajemo**
- **Prema osnovnim ekonomskim i financijskim pokazateljima pri dnu smo ili na dnu EU**
- **Prema korupciji i uplitanju političkog sustava u razvojne koncepcije također**
- **Znanost i obrazovanje malog su značenja pri donošenju odluka**
- **Nikako ne uspijevamo izaći iz prošlosti**
- **Hrvatska u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti ne profilira najbolje što ima**
- **Ne koristimo ukupni hrvatski potencijal**
- **Nemamo strategiju nacionalnog razvoja**

- **Osnovna državna identifikacija**

Teritorij i akvatorij

Granice

Stanovništvo

- **Temelji svakog društva su**

Školstvo, znanost, zdravstvo, kultura

i pravni sustav

- **Nadgradnja**

Gospodarstvo, financije i ostale

razvojne djelatnosti

- **Prostor kao temelj svih identiteta u nadgradnji**

- **Najvažniji dio i faktor u svakom prostoru i društvu je čovjek, odnosno ljudska populacija**
- **Bogatstvo se danas mjeri slobodom u prostoru i vremenu**
- **Ljudski potencijal – najveća vrijednost**
- **Ljudska misao – najveća civilizacijska sila i pokretač svega**

- **DEMOGRAFSKA PROBLEMATIKA**

Ključno plansko razvojno pitanje

Izravni utjecaj na sve sustave i djelatnosti

- **DEMOGRAFSKA OBNOVA I MIGRACIJA**

Ključni prostorni i društveni procesi

Temelj planiranja i strateškog odlučivanja

Šire su od socijalne i obiteljske politike

Model radne snage

Povratak racionalnom planiranju

Povratak planskoj reprodukciji stanovništva

Poticaj – velike migracije prema Europi

- **HRVATSKA – demografski nestanak, slom, destrukcija... prirodnim putem i iseljavanjem**
- **Demografska revitalizacija – strateško pitanje hrvatskog razvoja i opstanka**
- **Ugrožavanje svih sustava**
- **Rodnost – temelj razvojnog planiranja**
- **Djeca – najveća vrijednost**
- **Pitanje domovinske sigurnosti**

- **Prirodni pad**
- **Iseljavanje**
- **Starenje**
- **Depopulacija**
- **Izumiranje**
- **Demografski slom**
- **Ugrožavanje mirovinskog, zdravstvenog, obrazovnog, financijskog i sustava radne snage**

NASTAVAK

- **Potpuni demografski slom**
- **Supstitucija**
- **Lom svih sustava u zemlji**
- **Nema gospodarskog razvitka**
- **Gubitak hrvatskog identiteta**
- **Upitna budućnost hrvatskog naroda u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini**

HRVATSKA

- Procjena DZS-a 2018. 4 089 000
- Popis 2011. 4 284 889
- Prirodni pad 2011./18. 105 103
- Prirodni pad 2018. 15 994
- Iseljavanje 2011./17. 175 135
- Useljavanje 2011./17. 79 753
- Useljavanje u Njemačku
DESTATIS 2017. 57 000
- Procjena 3 900 000

Broj učenika	Godina	Osnovne škole	Srednje škole	Ukupno
Grad Zagreb	2007/2008.	61 736	39 098	100 834
	2017/2018.	59 756	36 350	96 106
Razlika A	2007/2017	- 1 980	- 2 748	- 4 728
R	%	- 3,2	-7,0	- 4,7
Hrvatska	2007/2008.	376 100	184 974	561 074
	2017/2018.	317 541	161 111	478 652
Razlika A	2007/2017.	- 58 559	-23 863	-82 422
R	%	- 15,6	- 12,9	- 14,7

• Učenici i studenti	2011.		2015./16.	
	Broj	Udio u %	Broj	Udio u %
• Osnovna škola	356 468	8,32	322 998	7,69
• Srednja škola	184 992	4,32	177 102	4,21
• Studenti	166 503	3,89	157 666	3,75
• Ukupno	707 963	16,52	657 766	15,65

Stanovništvo starije od 15 godina	Popis 2011.		2021. Aps.	2031. Aps.
			3 265 961	2 530 961

Bez škole	62 092	1,71	55 847	43 279
1-3 razred	34 786	0,96	31 353	24 297
4-7 razred	249 081	6,86	224 044	173 624
Osnovna škola	773 489	21,29	695 323	538 841

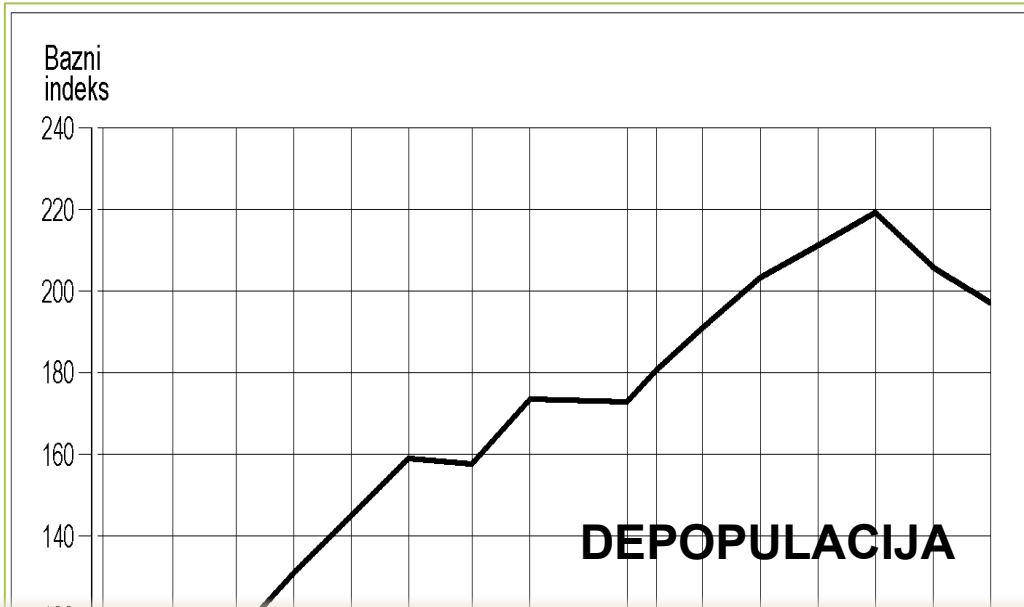

Srednja škola	1 911 815	52,63	1 718 875	1 332 045
Industrijske škole do 3 godine	998 648	27,49	897 812	695 761
Tehničke škole 4 i više godina	727 520	20,03	654 172	506 957
Gimnazije	185 647	5,11	166 891	129 322

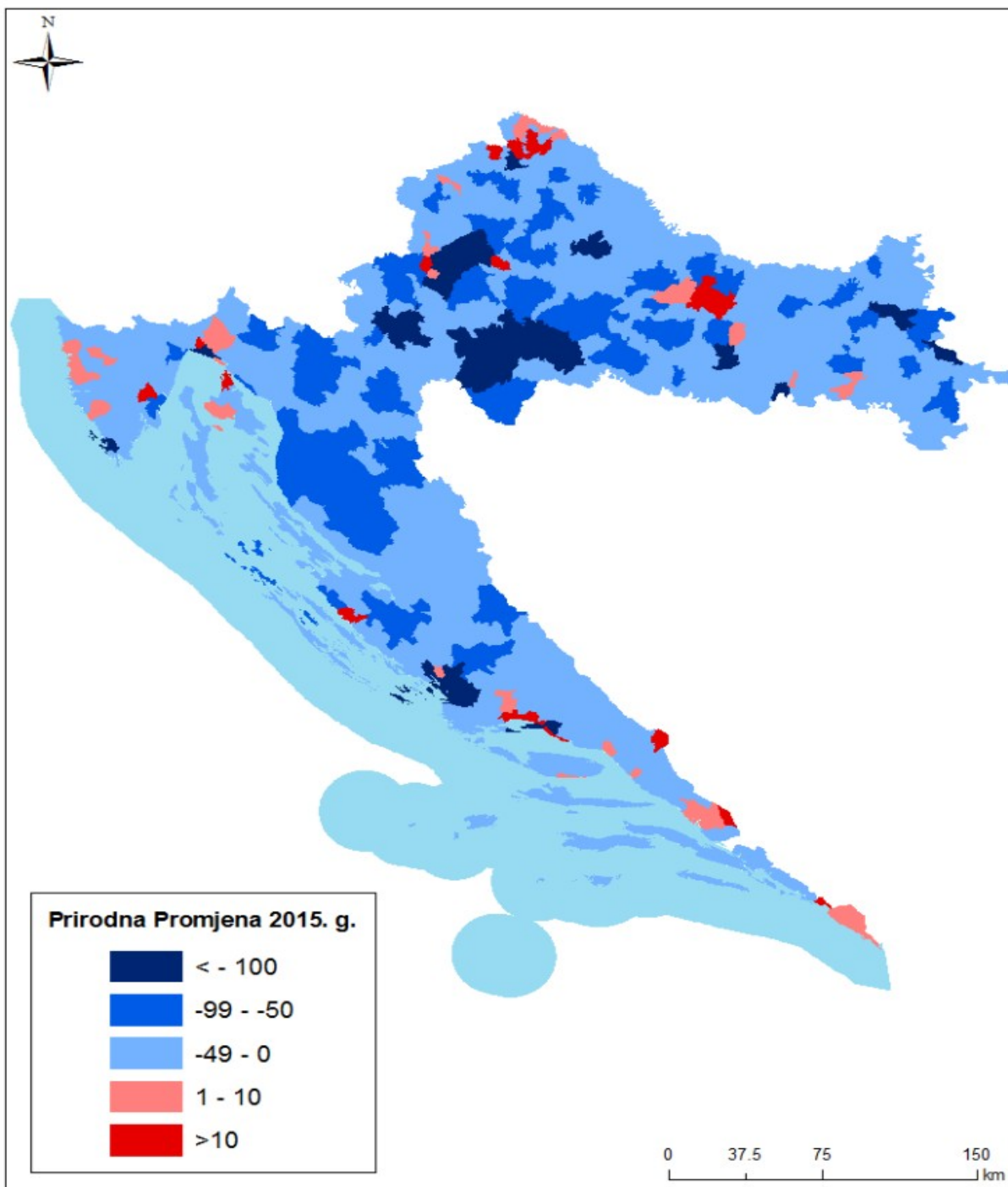
Visoko obrazovanje	595 233	16,39	535 291	414 825
Viša škola i stručni studij	212 059	5,84	190 732	147 808
Fakulteti	352 145	9,69	316 472	245 250
Magisterij	19 327	0,53	17 310	13 414
Doktorat	11 702	0,32	10 451	8 099
Nepoznato	5 965	0,16	5 226	4 050

Popisna godina	Broj stanovnika	
1971.	4 426 221	
2001. ¹	4 437 460	
2011. ²	4 284 889	
Među popisno razdoblje	Apsolutna promjena	Relativna promjena
2001.- 2011.	- 152 571	-3, 45%

DEMOGRAFSKI SLOM

- **ISELJENA HRVATSKA**
- **Različita razina identiteta 3,35 milijuna osoba**
- **Prirodno rast oko 5 ‰ ili oko 16 750**
- **Imigracija oko 80 000 osoba**
- **Migracijska bilanca oko 75 000 osoba**
- **Kasna mladost**
- **Ukupni rast iseljeništva, moguća revitalizacija**

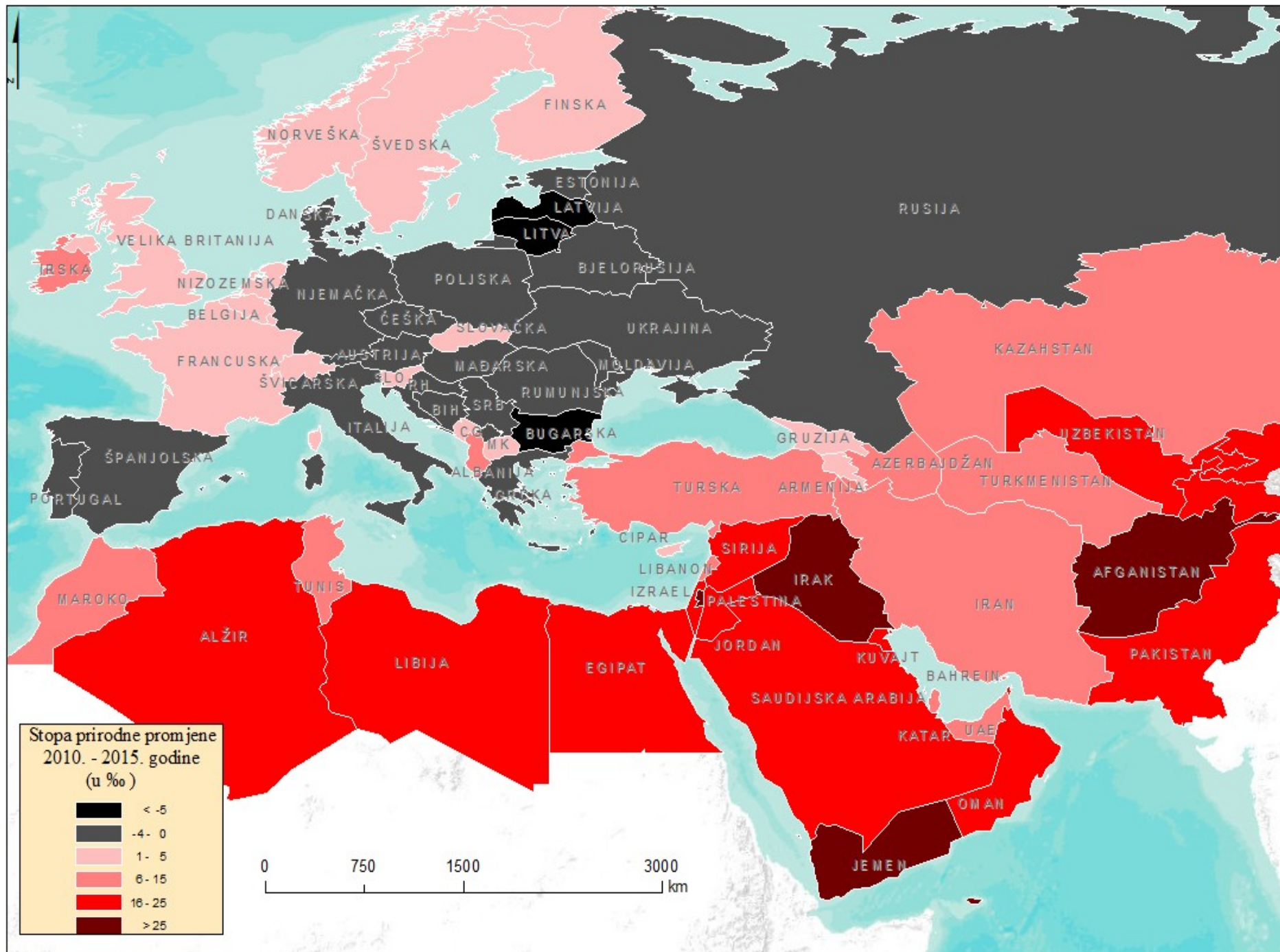
- **ISELJENA HRVATSKA**
- **Demografski potencijal**
- **Znanstveni potencijal**
- **Gospodarski potencijal**
- **Financijski potencijal**
- **Identitetske vrijednosti**
- **Visina doznaka**
- **Investicijski potencijal**
- **Temelj opstanka**
- **Novi koncept države**

- **Supstitucija**
- **Opstanak**
- **Povratak**
- **Klasična imigracija**
- **Irski model**
- **Izraelski model**
- **Populacijska politika**
- **Strateško značenje**
- **Temelj gospodarskog razvitka**
- **Pitanje domovinske sigurnosti**

Prostor	Stanovništvo u milijunima			
	2015.	2030.	2050.	2100.
Svijet	7 349	8 501	9 725	11 213
Afrika	1 186	1 679	2 478	4 387
Azija	4 393	4 923	5 267	4 889
Europa	738	734	707	646
Latinska Amerika	634	721	784	721
Sjeverna Amerika	358	396	433	500
Oceanija	39	47	57	71

- **Uživajte u najljepšim danima – studentskim**
- **Puno uspjeha i odgovornosti**
- **Sretno**

Informacije za studente

- Savjetovalište Hrvatskih studija
- Studentski zbor Hrvatskih studija
- Sveučilišni računski centar Sveučilišta

Savjetovalište Hrvatskih studija voditeljica

doc. dr. sc. Lovorka Brajković
lbrajkov1@hrstud.hr

Studentski zbor Hrvatskih studija predsjednica

Marija Barić Đurđević
mbaricdur@hrstud.hr

Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu (SRCE)

Tomislav Marić, dipl. ing.

Komu se još mogu obratiti?

- **Studentski zbor** – szbor.hs@gmail.com
- **Studentski pravobranitelj** –
kdogan@hrstud.hr
- **Savjetovalište Hrvatskih studija** –
savjetovaliste@hrstud.hr

Sastanci sa studentima I. godine preddiplomskih i integriranoga studija

11.15 sati **Demografija i hrvatsko iseljeništvo** –
dvorana **Vukovar**

11.15 sati **Psihologija** – dvorana **Šibenik**

11.15 i 11.45 sati:

Filozofija i kultura – dvorana **Čakovec**

Komunikologija – dvorana **Dubrovnik**

Kroatologija – dvorana **Pula**

Povijest – dvorana **Gospić**

Sociologija – dvorana **Osijek**

Informacija o početku nastave iz predmeta Tjelesna kultura i šport 1

Uvodno predavanje iz predmeta
Tjelesna kultura i šport 1
predviđeno je za
petak 4. listopada u 14 sati u
dvorani Martinovka

Nastavnik: Lucijan Šupljika Gabelica, lsupljika@hrstud.hr

- Predavanja iz obveznih i izbornih predmeta počinju od utorka 1. listopada 2019.
- Raspored se nalazi na mrežnim stranicama Hrvatskih studija www.hrstud.unizg.hr

Uredovno vrijeme Studentske službe (referade) za studente

9.00 – 12.00 i 13.30 – 14.30 sati

Djelatnice referade:

Snježana Konovski, skonovski@hrstud.hr

Irena Markulin, imarkulin@hrstud.hr

Sanja Blažević, sblazevic@hrstud.hr

Blaženka Nedić, bnedic@hrstud.hr

Studentske udruge

- Udruga za projektne aktivnosti studenata Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu „Studia Croatica”
- Udruga diplomanata Hrvatskih studija – AMAC - SC
- Udruga studenata filozofije – Scopus
- Udruga studenata komunikologije i novinarstva – Komuna
- Društvo studenata povijesti – Ivan Lučić Lucius
- Društvo studenata kroatologije – Cassius
- Udruga studenata psihologije – Feniks
- Udruga studenata latinskog jezika – Res publica
- Udruga studenata sociologije – Anomija
- Udruga za promicanje studentskih aktivnosti – UPSA

Koordinatorica za studente s invalidnošću

Ana Petak, mag. psych.
apetak@hrstud.hr

Koordinatorica za studente s invalidnošću

- pruža potporu studentima s invalidnošću da se bolje snađu na Hrvatskim studijima i prilagođenije ispunjavanju svoje obveze
- poveznica je između studenata s invalidnošću s nastavnim i administrativnim osobljem Hrvatskih studija i s Uredom za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu
- pripadnik je nastavnoga osoblja kojemu se studenti Hrvatskih studija mogu obratiti radi ostvarivanja svojih prava oko prilagodbe nastave i ispita te ostalih pitanja vezanih uz položaj studenata s invalidnošću

Ako imate neku od sljedećih poteškoća, javite se Koordinatorici kako biste saznali koja prava možete ostvariti:

- oštećenje vida
- oštećenje sluha
- motoričke poremećaje
- višestruka oštećenja
- kroničnu bolest
- psihičku bolest ili poteškoće
- poteškoće u učenju (disleksija, disgrafija, ADHD)
- ostala zdravstvena stanja i poteškoće koje mogu utjecati na tijek studija

Studenti koji žele ostvariti pravo na prilagodbu nastavnoga procesa i polaganja ispita trebaju se javiti se koordinatorici za studente s invalidnošću najkasnije tijekom

**prva tri tjedna nastave
na početku nastavne godine.**

Ana Petak, mag. psych.
Zgrada HS, soba 206
apetak@hrstud.hr